

Syn Ludvíka a Marie Vaculíkových Jan: Mamince se umíralo hůř než tátovi

[RENATA KALENSKÁ](#) 24. ledna 2020

Dnes je v rodné vesnici slavného spisovatele Ludvíka Vaculíka v Brumově-Bylnici rozloučení s Madlou Vaculíkovou. Bylo jí devadesát čtyři let a zemřela čtyři a půl roku poté, co svět opustil její muž. Nejmladší z jejich tří společných synů Jan Deník N popisuje, jak své rodiče vnímal a jaké měl dětství. Plný pochyb na úvod prohlásil: „Jsem zvědavý, na co se budete ptát, když naši už o sobě všechno řekli.“ Pohled jejich dítěte je ale výrazně jiný, protože jak Jan Vaculík říká, jeho rodiče se celý život do svých rolí silně stylizovali.

Už mockrát jsem slyšela větu: „Hlavně jestli jste si stihli všechno říct.“ Říkám si, co to je to „všechno“... Jak to vnímáte po odchodu maminky?

Nevím, zatím to nemůžu posoudit. Mockrát jsem si řekl, že bych se mámy měl na něco zeptat, nechal jsem si leccos vyprávět... Ale moji rodiče zas až tak sdílní nebyli.

Takže jste se o nich dozvídal spíše z médií a knih?

Něco taky. Vlastně hodně.

Váš otec hodně psal, ale s mluvením to bylo opravdu horší. Když jsem u něj seděla na rozhovoru, tak se zasekl, nespokojeně sebou vrtěl, nechtělo se mu odpovídat a vaše maminka ho do toho tlačila, a když už to nemohla vydržet, odpovídala za něj. U obou rodičů byla významná sebestylizace. Oni se už dávno stali veřejnými osobnostmi. Navíc u nás bylo odposlouchávací zařízení od mých deseti let a vlastně už potom napořád. Až do revoluce. Dvacet let! Takže až na sklonku jejich života jsem začal zjišťovat, jací moji rodiče vlastně jsou.

K čemu jste dospěl? Bylo to zvláštní. Hlavně u táty. Jeho přednosti jsou možná trochu jiné, než jak se na veřejnosti stylizoval a jak byl oceňován. On byl prost jakékoli nenávisti. Skutečně necítil žádnou zášť ani vůči estébákům, vůči přátelům, o nichž se dozvěděl, že na něho donášeli a museli vypovídat... Neuměl nikoho nenávidět. Táta působil třeba až povýšeně. Navenek z něj vyzařovala nesmiřitelnost, ale ve skutečnosti všem báječně odpustil.

Proč to skrýval? Považoval tuto svou vlastnost za slabost? Připadal by si zranitelný?
On to dával najevo, ale lidé si toho nevšimli.

Ani vy.

Já jsem si toho začal všimát až postupně. Třeba jak krásně mluvil o Otu Filipovi... Jak se vždycky každého, na koho vyšlo něco nepěkného, zastával... Toto u něj bylo velice opravdové.

Zastal se myslím i Milana Kundery.

Ano. Měl obrovský nadhled. Třeba jeho nejlepší přítel byl Josef Zeman, koňář. Vyšlo o něm najevo, že podepsal nějaký vázací akt. A táta ho litoval, že musel čelit nějakému nátlaku estébáků. Josef žil sám na venkově, byl to člověk z principu osamělý, jen se svými koňmi, málokdo ho chápal, když mluvil s tou svou obrovskou nadsázkou a se zdánlivou arogancí... Táta Josefa velice litoval.

Maminka to takhle úplně neměla, ne? Dokumentarista Břetislav Rychlík na Aktuálně.cz popisuje, jak Madla měla u sebe komunistickou literaturu o procesech a seznamy estébáků, tátu prý nic takového nezajímalo.

Ze začátku ho to zajímalo, dokonce si zajel do archivu v Pardubicích podívat se, kdo na něj donášel. Ale jen čistě ze zvědavosti. Prohlédl si to, zjistil, že na něj byl nasazený kdekdo, a tím to považoval za vyřízené. On byl vždycky velice velkorysý. Po převratu dostal nějakou cenu v Německu a jel si ji tam přebrat. Bylo to slavnostní a on pak všechny pozval do hospody. Vůbec ale netušil, jaké tam jsou cenové relace a prakticky celou cenu v té hospodě utratil.

A odjížděl spokojený?

Odjížděl spokojený a nikdy si nepostěžoval, neposteskl.

Jan Vaculík

Syn slavného spisovatele Ludvíka Vaculíka a jeho ženy Marie Vaculíkové Jan (61) kvůli kádrovému profilu svých rodičů nešel na střední školu. Vyučil se automechanikem, poté studoval ČVUT. Po revoluci začal podnikat ve firmě na výrobu měřících přístrojů. Od roku 1975 hraje v amatérském

divadle Orfeus, které vedl Radim Vašinka. Jan Vaculík je ženatý, má dvě děti. Ludvík Vaculík zemřel v červnu 2015, Marie Vaculíková známá jako Madla 16. ledna 2020.

Jak byste popsal maminku?

Ta byla mnohem složitější. Ona na sobě strašně moc zapracovala. Sama přišla o maminku v sedmi letech, přitom spolu měly i předtím divný vztah. Nějaká úzká citová vazba tam nebyla. Moje máma vlastně prožila strašné dětství...